

Передплата

до «РУСЛАНА» виходить:

в Австрії:

на члнський рік . . . 30 кор.
 « п. ч. року . . . 10 кор.
 на шість місяців . . . 5 кор.
 на місяць . . . 170 пер.

За границею:

члнський рік . . . 16 рублів
 або 36 франків
 на пів року . . . 8 рублів
 або 18 франків

Подручне число по 10 сот.

РУСЛАН

«Вареш ми очі і душу ми вареш: а не возьмем милости і віра не возьмем,
 бо руске ми серце і віра руска.» — В Руслаанових писальміх М. Пашкевича.

Виходить у Львові що дня
 крім неділі і руских святах
 о 5½ год. пополудни.

Редакція, адміністрація і
 експедиція «Руслана» від
 ч. 1. пл. Дембровского (Хорун-
 щини). Експедиція місцева
 в Агенції Соколовского в
 пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає слідше
 напередне застережене.—
 Рекламациі неопечатаніє
 вільні від порта.— Оголо-
 шення звичайні приймають
 ся по ціні 20 с. від стріч-
 ки, а в «Надсланим» 40 с.
 від стрічки. Подяки і при-
 ватні донесеня по 30 сот.
 від стрічки.

Галицький сойм.

(Δ) Як можна було наперед предвидіти, галицький сойм не зібрався в грудні на сподівану сесію для ухвалення виборчої реформи, позаяк весь час винючили засідання державної ради і делегацій. З 28-им грудня скінчило ся законодавче шестилітє галицького сойму а намісництво розписало зараз нові вибори ще на основі старої ординації і назначило вибори з сільських громад на 25. лютого 1908, з міст на 2. марця, з торгових і промислових палат на 3. марця а з більшої власности на 6. марця.

Тим способом почала ся отже передвиборча доба, а позаяк головною задачею нового сойму буде ухвалення виборчої реформи, тимто і вибори будуть відбуватися з тим окликом і мати далекосягле значінє. Задля того можна сподівати ся, що й передвиборчий рух буде вельми живий і виборча боротьба вельми горяча і завзята. Рускі послы в останній сесії соймівій були противні такій виборчій реформі, яку бажала перевести соймова більшість і тому воліли, щоби в давнім соймі не була ухвалена виборча реформа, позаяк сподівати ся в нових виборах досягнути більше число руских мандатів, як було в давнім соймі а тоді і виборча реформа могла би вийти корисніша для руского народу.

З другого боку намагали ся особливо всеполяки, щоби конечно ще в грудні була скликана соймова сесія для ухвалення такої виборчої реформи, яка би їм надавала перевагу у східній Галичині. Можна отже з їх боку сподівати ся завзятої боротьби, щоби скільки можна як найбільше мандатів в східній Галичині захопити в свої руки. Нема сумніву, що й інші сторонництва польські будуть докладати всіх заходів, щоби на основі старої ординації виборчої удержати ся в посіданню теперішнього числа мандатів і тим способом мати рішаючий вплив на виборчу реформу. Таким отже способом від складу нового сойму буде зависима також виборча реформа. Задля того теперішні вибори будуть мати незвичайне значінє для будучини. Розходить ся отже не лише о те, щоби Русини досягнули як найбільше число мандатів (бодай таке як було в першій законодавчій добі галицького сойму в 1861 р.), але також, щоби се були спосібні до переведення трудної задачі послы і щоби они були дійсними представниками руского народу, а не перевертнями, що намагають ся впровадити московщину в школі, уряді і прилюднім життю і змагають до об'єднання нашого народу з московським.

Поступованє т. зв. Руско-народного клуба і его членів в державній раді, на народних вічах і в москвофільським дневникавстві розкрило ясно

і недвозначно змаганя наших галицьких москалів, отже «Народна Рада» повинна в тім напрямі покермувати виборчим рухом, щоби вийшли до сойму свідомі народовці і спосібні речники народної справи.

3 жита сьвящеників.

(Справа будови церкви в Бережанах).

I.

У загальній дискусії про організацію сьвящеників не зашкодить поставити одно питанє так: Чи не спонукують часом самі сьвітські інтелігенти сьвящеників до того, що ті починають думати про свою власну організацію? Ще вправді не дійшло в нас до того безголовя, щоби прилюдно говорило ся: не треба нам церкви і сьвящеників, але в богато місцевостях сьвітска інтелігенція і збалачуваний нею нарід ставить уже такі перепони сьвященикови в роботі, що єму дуже гірко приходить ся жити.

Передовсім не вільно сьвященикови мати свою непозичану і не накинєну думку. Коли кількох сьвітських молодих людей накаже зі Львова голосувати так, а не ннакше, то нехай то буде жид або радикал, сьвященик мусить голосувати на него під закидом зради. Від Вітика або Трильовского нехай не важить ся навіть вимагати, щоби они розуміли і боронили нпр. єпископа Хомишина; але коли сьвященик поважить ся пійти на перекір приказови з народного комітету, він зараз

До історії обнови соборної церкви в Станіславові.

(Споминка з життя міністра д-ра Юліяна Дунаєвского).

Історія обнови нинішньої соборної церкви в Станіславові вяже ся з іменем що йно помершого д-ра Юліяна Дунаєвского, в котрім краківське сторонництво стратило могутного провідника, а польський нарід визначного державника.

Плани обнови церкви виробив артист маляр Макаревич, а на виконанє сего потреба було значного накладу. Вправді на ту ціль впливали складки, між іншими і щедрий дар 30.000 К пок. єпископа Куйловского, але крім того вніс дотичний комітет петицію до краєвого сойму о підмогу з краєвих фондів з рубрики краєвого бюджету «обнова історичних пам'ятників» на згадану ціль. Презесом соймівій комісії бюджетової був пок. Дунаєвский, генеральним референтом бюджету др. А. Пінінський, а референтом дотичної рубрики бюджетової був підписаний. Підчас соймівій сесії, на котрій мала рішити ся згадана петиція, прибули з станіславівської капітули архієпископ о.

Фациєвич і архієпископ о. І. Литвинович і звернули ся передовсім до мене як референта, а перед тим ще архієпископ о. Фациєвич відносив ся в сій справі до мене листовно. Я радо прирік занятися сею справою і присьднати членів бюджет. комісії, що мені опісля вповні повело ся, одначе я звернув бачність відпоручників капітули на се, що презес комісії бюджетової яко бувший міністер скарбу в вельми твердий на всякі видатки, отже треба конечно єму представити ся і его прихильно настроїти для справи. Я обіцяв відпоручників представити пок. Дунаєвскому, скоро лише прибуде до сойму. Небавом після нашої розмови явив ся пок. Дунаєвский в соймі і я підійшов до него та заявив, що прибули відпоручники станіславівської капітули і просили би, щоби він прийняв їх тут в соймівій палаті.

— А, певно хотять гроший? замітив на се пок. Дунаєвский.

— Так є, відповів я, розходить ся о обнову церкви і внесли петицію до кр. сойму о підмогу на ту ціль.

Я спровадив пок. Дунаєвского з відпоручниками капітули в салі бюджетової комісії, де він прийняв їх вельми привітно і вислухав їх виводів, звернув однак увагу на некорисний стан краєвих фінансів, але додав, що прижмурить око

на се яко уроженець Станіславова, наколи бюджетова комісія буде тому прихильна.

Сю відповідь, сказав я відпоручникам капітули, треба уважати корисною з огляду на твердість презеса комісії.

Тепер припала мені задача вставити в згадану рубрику бюджету відповідну квоту на обнову церкви і довести до її ухвалення в комісії. Небавом після того приступив до мене генеральний референт бюджету г-р. Пінінський з запитанєм, яку квоту думаю представити бюджетовій комісії на згадану ціль. Я відповів на се, що думаю вставити 20.000 К. Сю квоту вважав г-р. Пінінський занадто високою з огляду на некорисний стан краєвих фінансів, одначе на мою замітку, що супроти щедрої жертви єпископа Куйловского і край обов'язаний подати відповідну поміч, згодив ся на моє внесенє з услівєм, щоби ся квота була розложена на 5 річних рат. Комісія прийняла моє внесенє, а відтак сойм ухвалив підмогу на обнову церкви станіславівської у висоті 20.000 К.

Через кілька місяців після того зустрінувся я з артистом-малярем Макаревичем, котрий провадив обнову соборної церкви в Станіславові. Висловивши свою радість задля признаня соймом підмоги на обнову церкви, сказав п. Макаревич:

зрадник і хрунь. Так воно у публичнім життю; а в самих парохіях кілька то борб мусить звести не один сьвященик, щоби лиш міг служити тій ідеї, якій прийняв ся служити, ставши сьвящеником! Коли нпр. Поляки виставлять де у рускій околиці малу каплицю, наші часописи трублять зараз на тревогу, а колиж руский сьвященик вибудує велику церков і навіть доложити тисячі своїх грошей, то не то, щоби хто згадав его добрим словом, ще й злодієм его ославлять. За леда деревляний домок на читальню, за леда промову на вічу—величають ріжних «патриотів» на всі заставки і колиж руский сьвященик десятками літ пильнує своїй пастви, щоби вона не пішла в чужий забор, се пусте, се маловажне... І доки сьвященики не стануть самі у своїй обороні, доти не буде в тім згляді ладу, доти все будуть, як малолітні діти, під опікою непрошених «провідників», яким нераз ще й молоко не обісхло на устах.

Для прикладу того, що ми сказали, займемо ся клясичною під тим зглядом парохією Бережани. Був час, коли сю парохію можна було уважати як не пропащою для гр. католиків, то тяжко загроженою. В самім місті три костели, а церква була стара, мала і непоказна. Коли тепер обставини ринуло змінили ся в нашу користь, то се єдино заслуга неvspичного о. Теодора Кордуби. Его заходами станула в самім ринку величава церква і его заходами та парохія підняла ся так високо, що вже не грозить їй винародовлене. Тимчасом не вдячність стрінула о. Кордубу за его працю і жертви, а така наруга і гризота, якої тяжко пошукати в житєписях наших многотерпеливих сьвящеників.

В парламенті поставив один з послів в сїм напрямі інтерпеляцію, в якій против о. Кордуби ужито найпоганійших висловів. В подібний спосіб оплюгавлено о. крил Кордубу в „Ділі“.

Відома річ, що дзєвники падають нераз жертвою містифікації, але річию дзєвника, що змістифікований загодїя кому небудь кривду, було би сю кривду усунути, клевету відкликати. Се не сором для редакції, бо в ній засїдають омільні люди. Се моральний обовязок кожної поважної редакції.

На жаль, до сего морального обовязку редакція „Діла“ себе не почувала, хоть вислав до неї письмо сам покривджений, о. Кордуба, з просьбою, щоби его пояснене на его власну відвїчальність видруковано. Від хвилі, коли о. Кордуба

„Певно горячо Вам подякували за таку користну полагоду справи“. — „Я не дістав ніякого письма, відповів я, і в таких справах ніколи не числю на вдячність або признане, бо вже сама полагода дає мені повне вдоволене.“

„Алеж се мені дивно, бож там Вас так високо цінять“, додав п. Макаревич.

„То Ви, добродїю, не добре поінформовані, бо там на мене мабуть зовсім инакше дивлять ся, як Вам здає ся і як раз для того я доложив усяких заходів, щоби справа згадана була корисно полагоджена.“

На тім перервала ся моя розмова з п. Макаревичом, котрий тоді вже малював церкву в Станїславові, а коли опісля мені довело ся при ріжних нагодах бути в сїм місті, я заходив до церкви і відчував ще більше вдоволене, побачивши довершене величаве діло, що стануло на славу Божу і звеличене нашого обряду, а котрому я пособив своїми слабими силами.

Ол. Барвінський.

вислав письмо до редакції „Діла“, минуло днів дванацять. Надармо жде о. Кордуба, а що тут розходить ся о честь, о его добру славу, не лише як одиниці, але як пароха рускої церкви в Бережанах, ми уступаємо ему гостинно стовпці нашої часописи і передаємо письмо о. Кордуби, вислане редакції „Діла“, в повній основі.

(Конець буде).

Злобні видумки д-ра Івана Франка.

Написав
Іван Верхратский.

(Дальше).

Яка ж зависть у н. Івана Франка навіть вже мертвому Івану Гушалевичу, котрого без іспиту становлено в гімназії суплєнтом руского язика (людей кваліфікованих в той час таки зовсім не було; суплєнтами до всяких предметів в гімназії і тепер іменують здібних людей без іспиту!) А все ті «гаразди» уяли ему за «Мир вам братя», за мирну пісню, котру тогді і Поляки радо співали. Гей гей! як би тогді жив п. Іван Франко, не допустив би до того, ні, ні!

Кардинальною прикметою техніки Івана Гушалевича єсть, по словам п. Івана Франка, «посвячувати для вірша і граматику і думку; йому нічого не значило скомпонувати собі для риму зовсім небувалу(?) язикову форму («сил изліє на нас мног» — що то за слово і що за форма сей «мног») VIII, стор. 116.

Тою критикою не аби як посоромив ся п. Іван Франко, довідно оказуючи, що не вмів пізнати форми мног. Єсть то genitivus pluralis приложника форми іменної (Nominalform). Форми іменні приложників більшою частію у нас затратили ся, але таки уживають ся пр. здоров, молод, золот, голоден, красен, ясен, повен, свободен (в старословєнск. здравъ, младъ, златъ, гладьнъ, краснъ, яснъ, плънъ, свободнъ), свят вечер, велик день, здорова, молода, повно, густо, до Біла Камєня, по велиці дни, здорові, красні і пр. Також в декотрих вираженях присловникових пр. з далека, за молоду, з далеку, з близка, до сита, з добра дива, по малу, по добру і пр. пр. В певних випадках находимо їх у наших писателів. Тут приводим лише: Писання И. П. Котляревскоґо. Санктпетербургъ, 1862. на стор. 68. Не миль тобі уже дєсь світъ. стор. 120. По нашємо хохлацьку строю. стор. 162. Для нашєго сердита бога. стор. 125. В безпечности не сподївались Ні од кого ні яка зла. стор. 225. Не спас ні рост, ні сила многа. стор. 248. Безчувствєнна з куня стягнув і пр. пр.*) То ж в піснях людювих бувають приміри іменних форм приложників.

Видко, що глумливий п. Іван Франко тепер не знає того з рускої граматики, що Іван Гушалевич хорошо знав єще 1848. року, а ті річи, котрих п. Іван Франко не знає, сьуть цілком елементарні. Та не згючи насущного хліба з рускої граматики гудить „цукерки“ (стор. 172.) подавані рускому людюви.

В р. 1848. написати „Мир вам братя“, мимо всіх сторон уємних тої пісни, хто зна, чи не було на той час більше, як «Не пора» в наших часах. До того ж в співанці «Не пора» не всюда такий то гладкий стих, як п. Івану Франку здає ся. І так в 2. строфі находимо: «не пора за неvigласкв лить свою кров» виражене штучне і тяжко зрозуміле; Старословєнське *неvigласк imperitus, ingratus* переіменено на „неvigласок“, але того „зукраїнщеня“ старословєнського слова многи з наших „Українців“ навіть не зрозуміє. В 3. строфі читаєм „п р а п б р“, що також не конче підносить чистоти сєї пісни. Так п. Іван Фран-

ко, хоть і заводовий самохвалько, признати мусить, що его пісня „Не пора“, в наших найновіших часах написана, не вільна від замітів.

Всю діяльність Івана Гушалевича оцінив п. Іван Франко широко і зовсім не прихильно, а при кінці намістив (як п. Іван Франко каже) відпис автографу: Поезії И. Н. Гушалевича печатані в Львовѣ 1879., посланого імовірно до „Московскихъ Вѣдомостей“. Се оголошене тої рецензії єсть гарним свідочством таланту п. Івана Франка, вправді не яко критика, але яко полицейского чиновника...

Коли так широко розписав ся п. Іван Франко власне о поезіях, котрі найменшу мають стійність, о тім що в своїм часі сильно вплинуло на нашу галицьку Русь, а навіть по части ще й тепер не без ваги, не згадав в ідсе бє анї слова. Іменно про Івана Гушалевича кавалки театральні, особливо про „Підгіряне“. „Підгіряне“ 1865 р. були первій раз в рускім театрі представлені. Належит ся мелодрама і доси до найлучших театральних кусників галицько-русских. І в „Підгірянах“, так як у инших творах Івана Гушалевича находим такі ціннощі як: когда, да, даби, даже, или etc. — однакож дадуть ся ті слова легко заступити народними. Підчас появи „Підгірян“ декотрі народовці пр. бл. п. Остап Левицький кілька пісень тої мелодрами переспівали по польски, хоть правда взагалі були „Підгіряне“, як і загалом писаня Івана Гушалевича, у народовців уємно оцінювані. Ми що до вартости „Підгірян“ маєм иншу думку. Треба добре памятати, що „Підгіряне“ написані були літ тому більше ніж сорок, що тогді лєдві у нас починав ся театр, а оригінальних, театральних кусників лєдві кілька було у нас. Межи тими були „Підгіряне“ такої найлучші.

В ч. VIII на стор. 112. читаєм: „Гушалевич не був одиноким здібним і талановитим чоловіком, якого пожвьяло і виплювало наше москвофільство. Яків Головацкий, Іван Наумович, Ізидор Шараневич, Антін Петрушевич і многи инші зазнали сєї долі“. Може хто-б подумав, українофілі то зовсім инший народ; ті, бачите, своїх людей дуже шанують, відай не так як москвофілі, котрі лише „жвьякають і виплєвують“ своїх людей... а навіть і до людей инших партій українофілі односять ся, о скільки мож, безсторонно. Тим часом критикуючи Івана Гушалевича почув „равий“ українофіл п. Іван Франко «сил много» і в кн. XI. на стор. 118. так каже: „Чи був у нього поетичний талант, чи ні, ми тепер не можемо сказати... а на стор. 119. „Чоловік добрий, чутєм не глибокий, розумом не широкий, натура мов сотворена на те, що б на подобу легкого човника перепливати понад найнебезпечнійші скелі“ — се справді часта метода «не жвьяканя і не виплєваня» людей «розумом широкого» Івана Франка.

Если подивимо ся нині на діяльність Гушалевича, то мусимо признати, що в своїм часі він значно прислужив ся, іменно пісню «Мир вам братя» і кількома иншими співанками — а також своїми «Підгірянами». Его пісни підложені на ноти нашими музиками були в своїм часі радо співані нашою молодечею. У тот час, коли то руских писаній було дуже мало, рускі співанки уложені на ноти сіяли головними двигателями русчини в наших товариствах. Як красною і будячою приміром піснь Гушалевича:

Красна зоре подиви ся
Яеним личком з висоти,
Близше, низше прихили ся,
Тугу з серця розжени!

Засвятай ми, як свиталась,
Коли-м в щастю моїм жив,
Мило, щиро все сіялась,
Нім тя темний світ заквив! etc.

Сю піснь можете співати в салоні рівно як в селянській хаті — всюди она прийме ся з вдячністю, хоть не ма в ній властиво різко проголошеної ідеї. Як же-ж не приятні, пізнійше зложені пісни про «зорі», приміром:

Ти зоре, що тремтиш
І блудш наче п'яна
І мечеш крові блиск
Мов кровію налата —

Ні ти провідник наш,
Ні сонце сего світа,
Що сходу свого жде
До рана!***)

(Дальше буде).

*) В старословенськ. Singularis: 1. сила многа. 2. сили многи. 3. силъ мнозѣ. 4. силж многж. 5. сило многа. 6. силж многж (пізніше від впливом містоіменного склону: силома многома). 7. силъ мнозѣ. Pluraris: 1. сили многи. 2. силъ многъ. 3. силамъ многоамъ. 4. сили многи. 5. силъ многъ. 6. силами многоами. 7. силахъ многоахъ або Singularis: 1. сила мѣнога etc.

**) Sukierek = цукряк, цукорець. I. B.

***) Тут приводим лише саму пісню, котру вважаємо зовсім невдатною. Імя автора тої пісні не виявляєм. Примітою наших гурткових літератів гуртудядків єсть в подібних випадках найголосніше викрикувати і на автора, щоби тим способом его спаскудити і спаллюжити, а самим по своїй думці засіяти; однакж ми уважаємо той спосіб вікчемним. Против автора ми зовсім не виступаємо, лишень желаємо, най пише з пожитком для рідної літератури та бажаємо, най більше таких зорей не творить. I. B.

Просимо відновити передплату.

Новинки.

— Календар. В середу: руско-кат.: Боніф.; римо-кат.: *Новий Рік*. — В четвер: руско-кат.: Ігнатія сизм.; римо-кат.: Макарія.

— Славянофільські змаганя. В Москві утворилося нове славянофільське Товариство ім. Аксакова. Основником его єсть бувший помічник Аксакова Шарапов, автор численних славянофільських писань. В день засновин вислало тов-о телеграму до царя, в котрій висловлено бажанє, щоби провидіне помогло цареві промостити дорогу до щастя Росії і всієї Славянщини та усунути з дороги всіякі перепони. — Ми вже згадували недавно про задумуваний візд всеславянський, котрим вельми зацікавилися московські послы держ. ради Марков et comp. Отже петербурска „Русь“ радить, щоби сей візд не відбував ся в Петербурзі, але на польській землі, щоби доказати, що славянське питанє не може бути розв'язане без Поляків. Пражський „Den“, дневник прихильного москвофільству д-ра Крамаржа, згоджує ся з тою радою „Руси“, вважаючи сю раду впливом московської інтелігенції, котра повинна виступити проти останнього неприхильного Полякам розпорядку російського чиновництва що до розв'язаня *Macierzy Polskiej* в Варшаві, котра має таку задачу в Польщі, якческа „*Ustredni Matice Skolska*“. „Русь“ радить, щоби всеславянський візд відбув ся в 1908 р. в Закопанім, відки би учасники повинні поїхати до Люгачович моравських, недалеко угорської границі.

— Український земельний будинок в Полтаві. Робота при збудованю салі в будинку нової губернской земської управи в Полтаві уже кінчить ся. Саля своїм чудовим виглядом чарує кожного, хто її побачить. Все в ній має відбиток свого рідного, що нагадує минуле і сьогочасне України. Сіни, що ведуть в салю, просторі, з розмальованими стінами і стелею. Коли переступить ся поріг головних дверей, що ведуть у салю, очи самохіть зупиняють ся на величезній картині „Вибір Пушкаря полковником Полтавского полку“. З правого боку салі — друга картина „Чумацка валка“, а з лівого боку — „Зустріч козака Голоти з татариним“. Всі три картини намальовано відомим художником-Українцем, д. Васильківським, що не раз давав у своїх мальованях

чудові зразки минулих і сьогочасних часів України. Хори обмежені дубовою перегородкою. На переднім боці перегородки вирізано такі слова: „Збудовано заходом і порадою Полтавского губернского земского зібраня“. Всі стіни і стелі вимальовано оригінальною українською орнаментикою. Скло в дверях теж розмальовано фарбами. Всі двері дубові, — з чудовою різьбою, що має певні ознаки українського національного мистецтва. На збудоване сього будинку видано 349,498 карбованців.

— Проступок против духа соціялізму. „Союз злучених соціялістів“ у Франції виключив зі свого товариства, як доносить „*Kölnische Volkszeitung*“ Nr. 119, трех соціялістичних послів, *Pastre'a, Deveze'a* і *Fournier'a* за се, що не хотіли відступити для соціялістичної каси половини з тих 6.000 франків, о які їм підвищено дати. Вони заявили, що не мали наміру, відмовити своїй партії такого датку, який могли відступити, але вони не можуть дозволити, щоби в виду них примінено насильство. Вони запротестували, щоби всім соціялістичним послам назначено рівну платню по 3.000 франків, бо не всі послы живуть в рівних відносинах і в сім лежить груба несправедливість. Підвишене дати, писали три виключені послы до касиєра „Союза“, є для тих послів, що не мають потрібного для їх прожитку. Натомість багаті члени „Союза“ могли би без сего підвишеня обійти ся. Виключені послы жадали, щоби в латвійський спосіб заведено рід прогресивного доходного податку, а не обтяжувано в рівній мірі всіх членів, і тих, що нічого не мають і тих, що побирають 50 тисяч франків річної ренті. — З сего видно, що глиняні ноги соціялізму починають розсипувати ся.

— Етнографічний музей Скаржинської, подарований полтавському губернскому земству, вже в більшій его частині розпаковано й розложено в новім будинку губернской управи. Збірка Скаржинської дуже велика і надзвичайно коштовна, дає дуже багато зразків усього роду українського мистецтва, від найдрібніших річий, до великих образів із стародавних церков. Між иншими є рідка збірка давних кахлів з гарними картинами.

† Юліян Сас Дунаєвський, бувший австрійський міністер скарбу, посол на сойм кравий, доживнений член палати і т. д., помер в суботу о год. пів до 12. вночі нагло в Кракові в наслідок параліжу легких. Бл. п. Юл. Дунаєвський родив ся дня 4. червня 1832. р. в Станиславові, де батько его Семен був комісарем циркуловим. Був наймолодшим з трех братів, з котрих середній Альбін помер в 1894 яко краківський князь-єпископ і кардинал. Науки гімназіальні кінчив в Нов. Санци, а студії університетські у Львові і Відні, а степень доктора прав одержав в Кракові і там був іменований в 1860 р. заступником професора наук політичних. Яко ректор краківського університету увійшов він 1864 р. до сойму краєвого, де дав ся пізнати яко незвичайна сила політична, в 1873 увійшов яко посол до ради державної, а в 1880 був покликаний до кабінету на міністра скарбу і вславив ся тим, що врятував австрійські фінанси, а в наслідок того заняв небавком визначне становище в міністерстві гр. Таффого. В 1891 р. виступив з кабінету. Бл. п. Дунаєвський вже від кількох днів чув ся недужим в наслідок атаків душности. В суботу через цілий день душнота не попускала а вечером так погіршило ся, що завізвано лікаря, котрий сконстатував грізний стан. Около недужого зібрали ся свояки і завізвано сьвященника. Недужий висповідав ся, розмовляв опісля ще з кард. Пузиною і еп. Новаком, відтак заснув і вже більше не пробудив ся.

— Напад на співачку. Оперова співачка п. Бель Сорель вийшовши в суботу з львівського театру, всіла разом з матерію до покликаного портієром одвокінного фякра і казала завести ся до дому. По дорозі вискочив на козел якийсь мужчина, що дуже занепокоїло обі жінчини. По якийсь хвилі виглянула п. Бель Сорель через вікно і побачила, що фя-

кер їде чистим полем. Обі жінчини почали кричати, але візник гнав коні ще скорше. Тоді матір і п. Бель Сорель вискочили з фякра а на їх крик прибіг якийсь прохожий пан і надіхав инший фякер. Фякер, яким їхали обі пані, утік в сторону Кульпаркова, а они повернули до міста другим фякром. П. Бель Сорель мала тоді при собі кілька тисяч корон і дорожочіности, які були би стали жиром опришків. Мимо енергічного слідства поліція доси не викрила злочинців.

— Продаж полтавських виробів на „Кустарній виставці“ в Петербурзі пішов так добре, що український відділ спровадив собі з Полтави новий транспорт виробів — тканих Дегтарівської земської майстерні та Оліфіровської, і ганчарських з Опішні, та села Мійські Млини, від окремих майстрів, що роблять на свою руку, а забувають потім на комісійний продаж полтавському земському складові. Сей склад міститься при полтавській губернской управі і усе має на продаж величезний вибір сих виробів.

— Склад тіснійшого „Народного Комітету“. З „Народної Ради“: голова др. Кость Левіцький; члени віділу: о. Александер Стефанович, др. Евген Озаркевич, др. Володимир Бачинський, др. Мирослав Здерковський, о. Іван Чапельський, др. Альфред Говикович; заступники: др. Ізидор Голубович (адв. Тернопіль), др. Володимир Загайкевич, о. Теодозий Лежогубський. — З „Народ. З'їзду“: пос. Юліян Романчук, др. Евген Олєсницький, др. Володимир Охримович, радн. Січінський, Льонгін Цегельський, Іван Джиджора.

— Лови на злочинців. Перед кількома тижнями вломали ся злочинці до податкового уряду в Чернівцях і украли 100 тисяч корон. Оноді вночі спіймано випадково одного з вломників аж в Празі. Сторож одной з каменниць замикаючи браму, почув шелест в пивниці, а коли гукнув до середини, вискочило звідтам трех мужчин і почали утікати. За ними пустили ся в погоню поліціянти і спіймали одного з них Станислава Адамського, родом зі Львова, а два другі утікли. Один з них застрілив ще по дорозі Франца Кавцого, дозорця вязнів, що повертаючи від знакомих хотів здержати утікаючого. Праска поліція почала слідити за злочинцями і дійшла, що один з них Едвард Васіньський поїхав до Галичини. Львівська поліція розвинула також слідство і від своїх „конфідентів“ дізнала ся, що Васіньський укриває ся в Устенського у Львові, де его справді найдено і арештовано. Васіньський признав ся, що був спільником Адамського і допустив ся влому до каси податкового уряду в Чернівцях, кредитового банку в Перемишлі і Тов-а урядників і сьвященників у Львові.

— Велика крадіж в Калуші. До податкового уряду в Калуші вломали ся вночі на 29. грудня злодії і украли 75.000 К готівкою. Мають то бути ті самі злодії, що недавно обікрали податк. уряди в Борщеві і Монастирських.

Оповідки.

— Дальший репертуар руского театру в Коломиї. (Саля Каси щадничої. Початок 7½ вечером. Білети продає „Народна Торговля“ а від год. 5. вечером в день представлення каса театру).

В середу дня 1. січня 1908 „Запорожець за Дунаєм“, народна оперета в 3 діях Артемовского; закінчить: „На сіножати“, народна оперета в 1 дії Яновської.

— Із станиславівської єпархії. Радниками єписк. консисторії з правом ношеня крилошанських відзнак іменовані оо.: Володимир Озаркевич з Сільця, Стефан Крушельницький з Назірної, Евген Ступницький з Обертна і Александер Русин з Корнича. — О. Іван Войнаровський увільнений від сотрудиства в Новосілці язловецькій. — Введені оо.: Іван Войнаровський яко завідатель в Сопові, Алексей Карпинський яко сист. сотрудинок в Космачі і Єроним Барш з Угринова яко завідатель ех сургендо в Ямниці. — Титул стола дістав окінч. богослов Антін Наконечний. — Правительство назначило на один рік дотацію для прив. сотрудинок в Паушівці і Парици.

Посмертні оповістки.

— **Диониз Жуковский**, монах Чина св. Василя Вел., парох в Оліві, львівської аепархії, упокоїв ся дня 21. грудня в 60. році життя, а в 32. р. св'ященства. В. с. п.!

— **О. Софрон Полянський**, парох в. Тиличи, мушинського деканата, радник еписк. консисторії в Перемишлі, упокоїв ся дня 27. грудня в 88. р. життя, а в 64. році св'ященства. В. с. п.!

— **Василь Макаревич**, емер. народний учитель в селі Карлові коло Снятина, яке своєю просвітною працею довів до гарного стану, упокоїв ся у Львові дня 26. грудня в 80. році життя. В. с. п.!

Наука, штука, література.

— **Ілюстрований народний календар Товариства „Просвіта“** на рік переступний 1908. вийшов в великій форматі і з багатим змістом. Зміст ось який: I. Часть календарська. 1868—1908, вірш С. Яричевського. Календарські записки. Календаріум. Українська (руська) преса. II. Часть інформаційна. Почтові постанови. Почтова щадниця. Телеграми, Телефон. Інформації для Ідучих залізницями. Міри і ваги. Монети австро угорські і заграничні. Таблиця відсоткова. Короткий спосіб обчислення відсотків за дні. Скалі стемплеві і податок особисто-доходовий. Календар вагітності домашніх звірят. Важніші торги і ярмарки в руських частях Галичини й Буковини. Запоручені хороби і час звороту. Тарифа консумційного податку для м. Львова. Порівнююча табела часу. Порівнююча табела степенів теплоти після різних термометрів. Верхня земської кулі і її населеня. Приріст населеня найважливіших держав за останніх 10 літ. Європейські держави після стат. обчислень з 1900 р. Поверхня і населеня Австро-Угорщини з 1900 р. Найвища репрезентация австрійської полов. держави. Управа краю. Короткий показчик адресовий у Львові. Де живе український (руський) нарід та тільки його в. Наші товариства і інституції. III. Часть літературна. З новим роком, верш О. Луцького. На вибори, опов. В. Лепкого. Кн. Константин Острожський, розвідка д-ра О. Сушка. Поет і селянин, вірш О. Козловського. Поворот, опов. М. Яцкова. Охорона праці в законодавстві (розвідка д-ра Евг. Левицького). Пісня про правду й неправду. Русь-Русини-Українці, замітка д-ра О. Макарушки. Антошкови П., вірш І. Франко. Зруйнований вал, фантазія Гр. Гершуні; перекл. Я. Весоловський. Вони обібрали — розбуті, вірш Олеся. Про гостець (ревматизм), розвідка д-ра Евг. Озаркевича. Моя любов, вірш Б. Лепкого. Народні співаки на Україні-Руси, розвідка М. Мочульського. Возсоединенний Галичанів, вірш В. Самійленка. Взаїмва поміч у звірят, розвідка К. Крапоткіна; подав М. Б. На роботу, оповіданя Л. Лотоцького. Спільництво на Україні, розвідка І. Петрушевича. Перший коваль, вірш Б. Грінченка. Літературні ювілеї: В. Антонович — Б. Грінченко, написав І Брик. З року на рік. (Огляд за час від 1/X. 1906 до 1/X. 1907). Написав М. Л. Що повинно бути в кожній громаді? Написав С. Б. Посмертні згадки: О. Тенницький — др. М. Дорундяк — Я. Коритовський. До тексту додано гарно виконані ілюстрації. Ціна календаря 1 К.

Телеграми

з дня 31. грудня.

Букарешт. Палата послів привяла проєкт закона про управильнене відносин межи великими властителами дібр а селянами.

Рим. Інженер Камірада обробив плян будов великого каналу через Альпи поміж Боденським озером а Адриятским морем. Канал має мати 591 км. довжини.

Відень. Наряду анкети в справах реформи середних шкіл, що мала почати ся дня 7. січня (в перший день наших Різдвяних св'ят!), відложено на пізніше.

Тижневий звіт Торговельної і промислової палати про ціни збіжжя і продуктів у Львові від 23. до 29. грудня 1907:

	за 50 клг.
Пшениця	13 00—13 25 К
Жито	12 25—12 50 К
Ячмінь броварняний	8 25— 8 75 К
Ячмінь на пашу	7 60— 7 80 К
Овес	7 10— 7 40 К
Кукурудза	8 50— 8 75 К
Просо	8 35— 8 60 К
Горох до вареня	10 50—11 50 К
Горох на пашу	7 60— 8 00 К
Бобик	7 00— 7 25 К
Конюшина червена	70 00—80 00 К
Конюшина біла	35 00—45 00 К
Конюшина шведска	75 00—85 00 К
Тимотка	32 00—38 00 К
Ріпак зимовий	15 75—16 00 К
Насіне конопл.	10 25—10 50 К
Хміль	57 50—77 50 К
Насіне льняне	10 00—10 25 К
Льнянка	11 00—11 50 К

Вігозба до милосердних сердець.

Круглі сироти в числі дев'яти душ по офіціальї судовім, Русинї, пригадують ся перед Св'ятами Різдвяними і Новим Роком ласкавій памяти ВП. Земляків і просять о рписилку на руки Адміністрації „Руслана“ підмоги на закупно топлива та найпобітніших средств поживи.

НАРОДНА ГОСТИННИЦЯ

Готель, реставрация і казарня — ріг ул. Сикстускої і Косцюшка у Львові.

Пріїхали дня 30. с. м.: Теодор Романків, Бурканів; Микола Петрицький, Копичинці; о Шатинський Михайло, Тирява сольна; о Володимир Микицей, Кривогули старі; Володимир Лихновський, Нове село; др. Михайло Коношецький, Самбір; о. Олександр Голіватий, Шельпаки; о. Іван Долішицький, Добрусин; Павлина Лисяк, Самбір; о. др. Іван Ляшак, Станіславів; Микола Чапак, Іванків; о. Михайло Галіковський, Пороги; Гриць Кокіль, Загребень; Іван Григоревич, Львів; Михайло Юцунза, Гребенець; Григорій Пешко, Надіч; Іван Довганик, Надіч; Іван Шевчук, Гребенець.

Каварню і реставрацію в „Народній Гостинниці“ у Львові, ріг ул. Костюшка і Сикстускої переняли ми з днем 28. грудня під свою управу. Концерт військової музики що дня. Вступ вільний. Кухня знаменита. Напитки дуже добрі. Услуга пильна. Всякого рода часописи і журнали. Просимо о численні відвідини і піддержане. — Вольман і Франц.
(1—10)

„Псалтиря розширена“

в дуї християнської молитви і пр. для ужитку перков. і молитвенного, поручена всім трома Ординариями. — В оправі 4 кор., брошурована 3 кор. 50 сот. Вислав за попереднім присланем гроший, або посліплатою: А. Слюсарчук, парох Рунгури, п. Печеніжин.

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

Нова сензаційна програма.

від 1. до 15. січня 1908.

Щоденно о год. 8. вечер представлено. В неділі і св'ята 2 представлено о 4. год. попол. і о 8. год. вечером. Що п'ятниці High-Life представлено. Білети вчаснійше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 5.

! Кашель!

Хто любить своє здоровле, той хоронить его.

5245 нот. дол. свідочтва доказує помічний вислід

**Кайзер'а
Brust-Caramellen**

(Грудні кармельки)
з трема соснами.

Випробовані лікарями і поручені проти кашлю, хрипки, натару, флегми, закатарена устної ями, дихавиці і коклюшу.

Пачка 20 або 40 сот.; Доза 80 сот. Дістати можна у всіх аптиках і дрогуериях.

(8—24)

Товариство взаїмних обезпечень

„Дністер“

у Львові, при улиці Рускій ч. 20. (дім власний). приймає обезпеченя будинків, всяких річий домашніх і господарських, збіжжя і паші на случай шкід заподіяних через пожар. Оплата премій мала, а користь для погорівших велика.

Шкоди ліквідує і виплачує „Дністер“ з найбільшою скоростію. При оцінці шкід бувають запрошені 2 господарі селяни з поміж членів. Дотепер виплатив „Дністер“ 13.747 відшкодовань в сумі сім і пів мільона корон.

Зиск по скінченім році звертає ся членам. Звороту за р. 1906 дістають обезпечені члени по 10 сот. за кождо корону заплаченої річної премії.

Банк красвий у Львові і в Чернівцях, Каса опадности у Львові, і т. д. приймають поліси „Дністра“ при уділюваню позички.

Житєві обезпеченя приймає „Дністер“ для Краківського Товариства, а провізію від таких обезпечень відступає „Дністер“ на добродійні цілі.

Полсненя до обезпечень уділяє Дирекция або агенти

Агенції „Дністра“ находять ся в кождім місті і в многих селах; там, де еще не робить инший агент „Дністра“, можуть письменні селяни старати ся о уділеня агенцій. До тепер дістали агенти 969.507 К провізій.

Фонди Товариства 31/12 1906:

Фонд резервовий	К 846.189 20
„ резерви премій	„ 550.110 —
„ на звороти	„ 16.110 —
„ на ріжницю курсів	„ 29.866 35
„ резерви спеціальної	„ 31.040 73
„ емерит. урядників	„ 185.810 21
инші фонди заосмотреня	„ 25.000 —

Селяне! асекуруйте ся від шкід огневих!

Ц. к. упр. гал. акц.

Банк Гіпотечний

Відділ депозитовий

приймає вклади і виплачує завдатки на рахунок біжучий, приймає до перехованя папери вартісні і дав на них завдатки.

Крім того впроваджено подібно як в інституціях заграничних т. зв.

Сховки депозитові. (Safe Deposits)

За оплатою 50 до 70 корон річно, депозитар дістає в сталевій касї панцирній сховок до виключного ужитку і під власним ключем, де безпечно і дискретно переховувати може своє майно або важні документи.

Під тим зглядом поробив Банк гіпотечний як найдодітнійш заряженя. Праписи дотлично того рода депозитів одержати можна безплатно у відділі депозитовім.